

QUINQUAGINTA PARABOLAE:
TIPOLOGIJA POVRŠINSKIH NARATIVNIH STRUKTURA

Gorana Stepanić

UDK: 886.2–32.09 Marulić, M.
Izvorni znanstveni rad

Gorana Stepanić
Filozofski fakultet
Z a g r e b

1.

Svaka je epoha u dosadašnjoj književnoj povijesti imala svoj omiljeni književni rod, odnosno vrstu koja je zauzimala najviše mjesto na vrijednosnoj ljestvici književnih žanrova. Ukorak s književnom produkcijom išla je i suvremena poetika, do romantizma uglavnom preskriptivna. U Marulićevo vrijeme književnom je scenom vladao ep, uređen po formalnim principima antičkoga epa, svojega uzora.

Prozni pripovjedni fikcionalni žanrovi u Marulićevo se vrijeme nikako nisu mogli pohvaliti visokim statusom unutar žanrovske ljestvice epohe. Pripovijedanje izmišljenih događaja ili takvih koji su se smatrali istinitima, ali su bili iznošeni kao umjetnički oblikovana priča, odvijalo se, a naročito kad je riječ o književnosti na latinskom jeziku - dakle one za nešto obrazovaniju publiku - unutar okvira i pravila visokih *stihovanih* žanrova - epa, epilija, donekle i elegije.

Proza je—riječ je ovdje o tzv. visokoj prozi - gotovo isključivo utilitarna, dok je jedino u stihovanom izrazu moguće pripovijedati, bar djelomice, radi samoga pripovijedanja, bez neposredna pragmatičkog cilja. Marulić, plodan autor stihovanih djela s narativnom okosnicom (*Davidijada*, *Judita*, *Suzana*), ostavio je i velik prozni opus, ali ta je proza uvijek u službi promidžbe vjerskih istina (*Institucija*, *Evandelistar*), ili se pak radi o pismima, predgovorima ili sličnim tekstovima s naglašenom pragmatičkom crtom.

Naše je vrijeme, za razliku od Marulova, vrijeme u kojem kraljuje upravo ta, nekoć niska i prezrena, fiktionalna narativna proza. Obilje proze u zadnjim dvama stoljećima, kao i niz rehabilitiranih subkulturnih i rubnih prozних oblika (primjerice bajka) popraćeno je obiljem teorija pripovjednoga teksta, naročito u posljednjih sedamdesetak godina. Svaka se od njih trudi na najbolji i općevažeći način opisati tajne struktura pripovjednih prozних tekstova. Ni jedna, međutim, književnoteorijska škola u ovome stoljeću, ma kako revno nastojala obraniti svoje metode, nije uspjela stvoriti univerzalni teorijski model koji će moći opisati i objasniti sve fenomene pripovjednih tekstova. Svaka se od tih škola koncentrirala na jedan tip tekstova, kakav je odgovarao njenim postavkama. Ipak, niz relativno srodnih pravaca okupljen pod zajedničkim imenom *strukturalizma* u drugoj je polovici stoljeća osigurao dovoljan instrumentarij za proučavanje određenog dijela tvorbenih sastavnica prozних fiktionalnih tekstova.

U tom su smislu za analizu naročito zahvalni manji tipizirani prozni sastavci s fabularnom okosnicom, budući da samom svojom kratkoćom pružaju preglednu građu za analizu. U tom je smislu jedno od Marulićevih najmanjih djela, *Quinquaginta parabolae/ Pedeset priča*,¹ zahvaljujući svojoj strukturi i malenom opsegu, zahvalna građa za proučavanje autorova pripovjednog postupka, ovaj put ostvarenog u okolišu bitno drugačijem od onoga u kojem se kreću njegova ostala pripovjedna djela. Njihova tipizirana struktura, kao i njihova kratkoća omogućuju da ih se promotri i pokuša opisati u svjetlu određenih suvremenih teorijskih gledišta i pomoću suvremenog instrumentarija.

Quinquaginta parabolae zbirka je sa žanrovske margine Marulićeva golema proznog opusa. Sastoji se od pedeset kratkih fiktionalnih tekstova, priča sastavljenih po uzoru na novozavjetne parabole, a čije je značenje kodirano. Nakon svake od tih parabola slijedi pripadajuće objašnjenje — razrješenje kodirana smisla unutar oštro ograničenih okvira kršćanskoga praktičnog nauka. Svrha je ovoga djelca nedvojbeno utilitarna, kao i ostalih Marulićevih prozних tekstova, no ono sadržava nešto što oni ne sadržavaju — niz kratkih fiktionalnih priča, priča koje su *izmišljene* da bi bile ispričovijedane, pa makar s konačnom svrhom da oslikaju ili ukažu na vjerske istine.

Ovo je istraživanje usmjereno isključivo k proučavanju »gornjih«, »slikovnih«² polovica svake od pedeset Marulićevih parabola, tj. parabola u užem smislu. Promatramo ih kao niz od pedeset međusobno nezavisnih, više ili manje zaokruženih tekstova. Ona druga, »donja«, »stvarna« polovica teksta parabole, objašnjenje svakoga od tih fiktionalnih tekstova, unatoč neraskidivoj smisljenoj vezi s gornjom polovicom i unatoč utjecaju na strukturu gornje polovice, ovdje neće biti predmetom proučavanja.

¹ Svi navodi iz toga djela odnose se na izdanje u: *Latinska manja djela I*, Književni krug Split, Split, ²1992, str. 327-441, preveo Branimir Glavičić.

² Za terminologiju vidi: Darko Novaković, *Marulićeve parabole i tradicija tropološkoga pripovijedanja*, ibid., str. 307-325.

Prije no što započnemo s izlaganjem istraživačkog postupka i njegovih rezultata, dužni smo u kratkim crtama objasniti temeljne pojmove i kategorije kojima se ovo istraživanje služilo. Kako je *pojam priče* jedan od ključnih pojmova u ovome izlaganju, trebali bismo prvo definirati što je to priča u tehničkom smislu. Od mnoštva definicija priče navodimo dvije, jednu strožu i jednu manje strogu. Prema riječima naratologa Geralda Princea, priču tvore najmanje tri međusobno povezana događaja. On navodi sljedeće minimalne uvjete postojanja priče:

1) Mora postojati prvi događaj, odnosno početno stanje stvari koji predstavlja statičnu fazu priče.

2) Drugi događaj, koji je aktivan, nužno dolazi nakon prvoga.

3) Treći događaj, odnosno promijenjeno stanje stvari nastupa nakon drugog događaja, proizlazi iz njega, a predstavlja suprotnost stanju stvari odnosno događaju pod 1).

Tri su principa prema Princeu nužna u ovakvoj priči: vremenski slijed, kauzalnost i inverzija, koja daje dojam zaokruženosti radnje i često se upravo po njoj sudi o kvaliteti priče.³

Manje je stroga definicija teoretičarke Shlomith Rimmon-Kenan, koja tvrdi da je za priču dovoljan vremenski slijed dvaju događaja.⁴

Za priču je u ovom kontekstu bitno i to da ona predstavlja niz ispričovijedanih događaja apstrahiranih od teksta, jezika i jezičnog medija. Priča je po tome transverbalna,⁵ a u njoj je moguće otkriti ili rekonstruirati tzv. *dubinsku narativnu strukturu* (koja je paradigmatična, tj. temelji se isključivo na logičkim odnosima između elemenata priče postavljenih tako da supostoje u vremenu) i *površinsku narativnu strukturu* (koja je sintagmatična i njeni su elementi, tj. događaji u međusobnim temporalnim i kauzalnim odnosima).⁶ Za primjer uzmimo Marulićevu petu parabolu, *De spe in Deo habenda*, u prijevodu naslovljenu *O ufanju u Boga*. U njoj se radi o kormilaru kojega na moru uhvati oluja; on baca sidro i zahvaljujući njemu se spasi. Iz očista dubinske narativne strukture promatrao bi se odnos između elemenata te priče neovisno o njihovom vremenskom slijedu (govorilo bi se, na primjer, o opasnosti i ne-opasnosti, te o kontradiktornosti tih dvaju stanja/pojmova). Površinska narativna struktura, naprotiv, predstavlja

³ Gerald Prince, *A Grammar of Stories*, Den Haag, 1973, str. 31. Vidi u: Shlomith Rimmon-Kenan, *Narrative Fiction. Contemporary Poetics*, London-New York, 1983, str. 18.

⁴ Rimmon-Kenan, *o.c.*, str. 18-19. Autorica tvrdi da se kauzalnost uvijek može podvesti pod temporalnost. Usporedi tekst Rolanda Barthesa »Uvod u strukturalnu analizu pripovjednih tekstova«, *Suvremena teorija pripovijedanja* (ur. V. Biti), Zagreb 1992, str. 47-48. U njemu se iznose slične ideje: »... pripovjednoj djelatnosti zapravo daje snagu ispremiješano uzastopnosti i posljedičnosti, tako da se ono što dolazi *nakon* u pripovjednom tekstu čita kao *prouzročeno*. Pripovjedni tekst bi u tom slučaju bio sustavna primjena logičke pogreške ...*post hoc, ergo propter hoc*...« (str. 57-58.)

⁵ Rimmon-Kenan, *o.c.*, str. 7.

⁶ Termini Algordasa Julienu Greimasa. Vidi *ibid.*, str. 9-10.

događaje u njihovu slijedu i u kauzalnoj vezi: kormilar je bio u opasnosti, *zatim* je bacio sidro, i *posljedica* tog čina bio je njegov spas. Površinsku narativnu strukturu moguće je »prepričati«, ona se iskazuje parafraziranjem priče, odnosno pojednostavnjenim iznošenjem ključnih događaja /radnji /zbivanja uz obavezno poštivanje njihova kronološkog reda.

Događaji unutar radnje parabola koji su se u ovakvoj analizi pokazali relevantnima, presudnima za razvoj i tijek radnje nazivaju se *jezgrama*.⁷ To su ključni događaji, pomaci u radnji koji »guraju« radnju naprijed, otvaraju neku alternativu za daljnje zbivanje, ili zatvaraju i zaokružuju neki lanac zbivanja. Osim jezgara postoje i tzv. *katalizatori* koji samo nadopunjuju jezgre, ali nisu od presudna značenja na razvoj radnje. U spomenutoj bi Marulićevoj petoj paraboli jezgre bile: nastanak oluje, bacanje sidra, spas od oluje, dok bi katalizatori obuhvaćali sljedeće informacije: jedra su se poderala, vesla su se slomila i sl. — to su usputne radnje koje jesu u vezi sa svojom jezgrom, ali nisu odvele radnju u novom smjeru. Broj katalizatora u kratkim tekstovima kao što su »slikovni« dijelovi parabola svakako će biti minimalan.

Priča se, dakako, u jednom trenu može početi granati, stvarajući paralelne radnje, tzv. *fabularne linije*. One nastaju u trenutku kada se osnovna radnja od nekog događaja-jezgre razdvoji u više smjerova, a likovi — na više *garnitura likova*.⁸

Ovaj se rad bavi površinskom događajnom strukturom, dakle načinima organizacije priče s obzirom na slijed za nju ključnih događaja.

2.

Prenijevši sve teorijske kategorije na Marulićev tekst, odnosno tekstove, odredili smo događajne jezgre za svaku od pedeset parabola, zabilježili grananja radnje u nove fabularne linije, odredili postojanje, odnosno nepostojanje priče (u smislu ranije navedene definicije priče u užem smislu). Pokazalo se da je konstrukcija priča na događajnoj razini relativno tipizirana, i da velik broj priča ima identičnu osnovnu događajnu strukturu, odnosno, da se izvjestan broj struktura ponavlja. Strukture Marulićevih parabola u svojoj složenosti prilično osciliraju, ali i očituju stanje koje bi se moglo nazvati »supostojanjem vrsta na različitom stupnju evolucijske ljestvice«. Zato smo u klasifikaciji parabola i pošli od

⁷ Roland B a r t h e s, *o.c.*, str. 56-59. *Jezgre*, ili *osnovne funkcije*, jedinice su sintagmatske razine teksta apstrahirane od njegove sadržajne biti. One predstavljaju zglobove radnje i dovoljne su za ostvarenje priče. *Katalizatori* su sintagmatske funkcionalne jedinice dopunske prirode, ali je njihova funkcionalnost oslabljena — oni su samo nadopuna jezgri. Barthesovom se nomenklaturom funkcionalnih jedinica pripovjednoga teksta ovdje koristimo u nešto pojednostavnjenom obliku (ne uzimajući ostale vrste funkcionalnih jedinica u obzir), budući da su tekstovi koje smo podvrgnuli analizi uglavnom sazdani na ova dva podrazreda jedinica.

⁸ Usp. R i m m o n - K e n a n, *o.c.*, str. 16.

najjednostavnijih oblika prema složenijima. Kako bismo jasnije predočili dobivene tipove struktura radnji, priložit ćemo i grafički prikaz svakog pojedinog tipa.

Prema načinima organizacije priče, Marulićeve bi se parabole, odnosno njihove narativne polovice mogle klasificirati na sljedeći način:

I) PARABOLE BEZ PRIČE

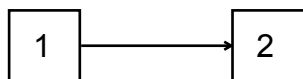
Ne postoji priča u užem smislu riječi. U tekstu se iznose neka stanja i događanja, no ne postoji događaj koji bi ih prekinuo ili promijenio; osim toga, sva ta događanja supostoje u vremenu i ne ometaju jedna druga. Takav su tip parabole br. 8, 11, 19, 23, 27 i 49. Parabola br. 8 govori, primjerice, o plodnoj godini u kojoj nije bilo nikakvih zala i nevolja, u kojoj se *ništa (zlo) nije dogodilo*. Ovaj tip parabola u nedostatku jezgara sadržava, naravno, osjetljivo veći broj katalizatora.

II) PARABOLE—PRIČE

1) PARABOLE-PRIČE S JEDNOSTRUKOM FABULARNOM LINIJOM

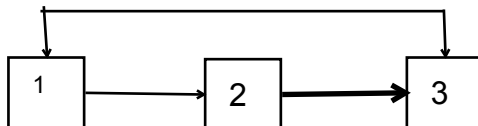
Radnja se ne grana, a odnosi se na samo jednu garnituru likova.

A) Jednostruka fabularna linija u 2 događajne faze: postoje samo dva događaja, koji vremenski slijede jedan iza drugoga. Uzročna je veza moguća, ali ne i nužna. Toga je tipa parabola br. 6, *De charitate erga Deum et proximum / O ljubavi prema Bogu i bližnjemu*, o slugi koji vjerno služi svojem gospodaru-kralju, pa ga ovaj (stoga) nagrađuje; isto tako i parabola br. 26, *De elemosinarum fructu / O korisnosti milostinje*, o kralju koji posuđuje novac i onda ga vraća uz velike kamate.

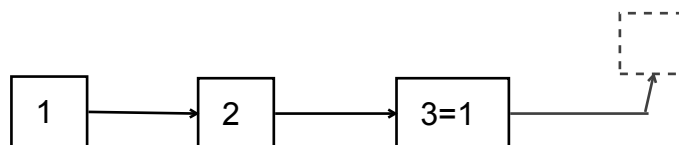

B) Jednostruka fabularna linija u 3 ili više faza

Ovaj tip uglavnom odgovara Princeovoj definiciji priče: najmanje tri događaja vezana su više ili manje čvrstom kauzalnom vezom, pri čemu stanje na kraju predstavlja inverziju početnoga stanja. Primjer je već spominjana parabola br. 5 s bacanjem sidra. Takvu površinsku strukturu imaju i parabole 1-5, 12, 13, 22, 25, 27, 28, 28, 43, 44, 45.

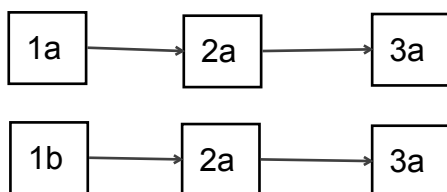
C) jednostruka fabularna linija s objašnjenjem na vandogađajnoj razini (bilo da se radi o naknadnoj motivaciji zbivanja, naknadnom objašnjenju događaja ili nečijeg postupka). U paraboli br. 7, *De diligendis inimicis / O ljubavi prema neprijateljima*, radi se o čovjeku koji miriše ružu. Ona ga međutim rani, no on ju opet (ipak) miriše. Naknadno objašnjava, motivira takav svoj postupak koji je doveo do toga da je prva situacija/faza radnje identična s trećom, s tim da njegovo objašnjenje nije dio osnovne radnje. Takve su i parabole br. 7, 29, 31, 36, 39, 40.

2) PARABOLE-PRIČE S VIŠESTRUKOM FABULARNOM LINIJOM

A) Dvije su fabularne linije paralelne (događaji u obje odgovaraju jedni drugima), a odvojile su se izvan (prije) priče.

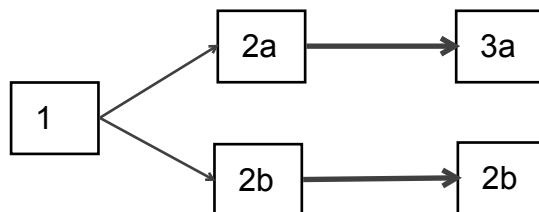
U paraboli br. 32 jedan seljak pretovari kljuse, ne uspije doći kamo je htio i ubiju ga razbojnici. Drugi seljak, neovisan o prvome, natovari svoje kljuse odgovarajućim teretom, stigne kamo je htio i ostvari korist. Ovaj tip uključuje i priče s dva i one s više događaja (2A, 2B) Pripadaju mu i parabole: 30, 34, 35.

B) fabularne linije odvajaju se unutar priče:

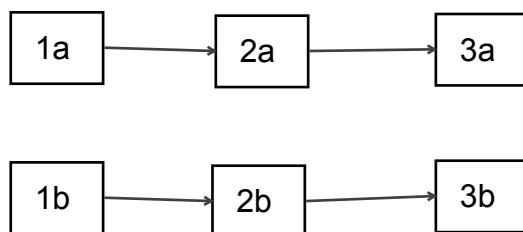
a) priče s jednim grananjem fabularnih linija

Obično se radi o izboru koji se postavlja pred dva lika ili pred kolektivni lik, a zatim, ovisno o izboru (uvijek se radi o odluci između dvije opcije) lik ili garnitura likova prolazi dobro ili loše. Treći događaj ne mora biti nužno iskazan u obje fabularne linije. Dobar je primjer ovoga modela parabola br. 20, *De quinque sensuum pugna / O borbi protiv pet osjetila*: pristup gradu čuva pet zvijeri, prolaznici se suočavaju s njima: jedni ih nadvladaju i lagodno provode ostatak života, dok pobijedeni bivaju kažnjeni smrću. Ostali su primjeri ovoga modela slijeda događaja parabole br. 9, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 50.

b) priče s dvostrukim grananjem fabularnih linija

Ovaj je model proširenje gornjega modela. Primjer za nj su parabole br. 23, *De futurorum bonorum malorumque contemplatione / Razmišljanje o budućim dobrima i budućim zlima* i, eventualno, br. 46, *De passione Domini pro servis suscepta / O mucu koju je Gospodin podnio za svoje sluge*, odnosno njezin drugi dio u nešto promijenjenu obliku.⁹ Drugo razdvajanje fabularnih linija redovito ima veze s *jezgrom* koja se sastoji u pružanju »još jedne šanse« likovima koji su se u prvome izboru odlučili za pogrešnu opciju.

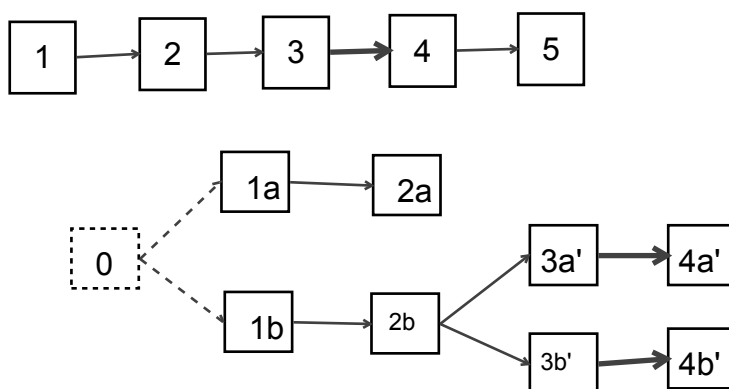

Uz veliku većinu relativno čistih modela¹⁰ javljaju se i parabole hibridnih struktura. Tako je netom spomenuta parabola br. 46, čija je struktura ujedno najsloženija, kombinacija modela II/1/B (jednostruka fabularna linija u više događajnih faza), II/2/A i II/2/B/a (paralelne fabularne linije odvojene izvan priče, od kojih se jedna jednom dalje grana), koji se pojavljuju u vremenskoj sukcesiji; odnose se na dvije sukcesivne fabularne linije - kraljevu i podaničku, koja je i

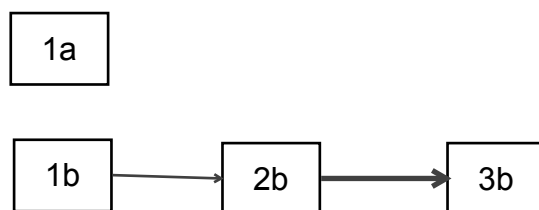
⁹ Fabularne se linije, naime, u drugome dijelu priče (drugom događajnom nizu) odvajaju »prije«, »izvan« priče, tvoreći pretpostavljeni »nulti događaj« koji predstavlja ishodište ovakva modela.

¹⁰ Od pedeset parabola, četrdeset i jednu (82%) je moguće podvesti pod jedan od prikazanih modela. Ostale, od kojih ovdje prikazujemo samo neke, uglavnom su kombinacije tih modela.

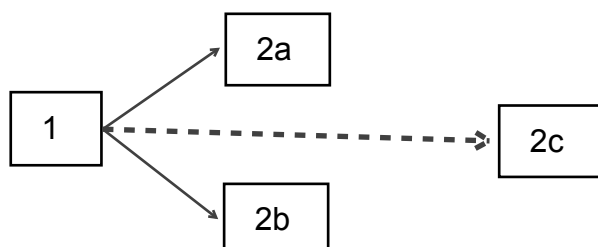
sama podvostručena. Priča teče ovako: kraljeva linija: sretno kraljevanje (1), vijest-odluka (2), predaja (3), smrt kralja=spas slugu (4), povratak (5); linija slugu: jedni su odani (1a) i bivaju nagrađeni (2a); drugi su neposlušni (1b), bivaju kažnjeni (2b), dio ih se kaje (3a') i dobiva oprost (4a'), a dio se ne kaje (3b') i dobiva kaznu (4b').

Nekoliko parabola ima strukturu koja bi se mogla nazvati problematičnom iz perspektive ovakve klasifikacije. Tako, primjerice, parabola br. 10, *De saeculi contemptoribus amatoribusque / O onima koji preziru svijet i onima koji ga ljube*, započinje kao priča sa 2 fabularne linije (2 garniture likova), od kojih jedna zamire već u fazi prvoga događaja (jedni ljudi love ribu, dok drugi skupljaju morsku travu; o onima prvima priča ništa više ne kaže): radi se o iznevjerenom modelu II/2/A.

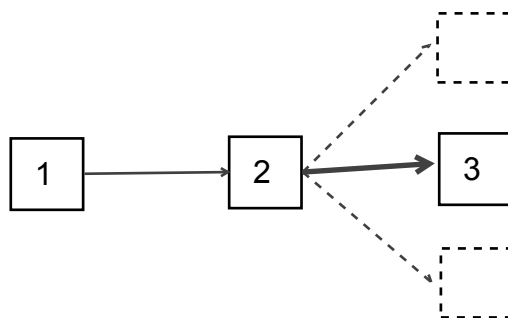

U 42. paraboli (*De doctoris ecclesiastici merito / O plaći crkvenog učitelja*) kralj daje zakone i šalje izaslanstvo u narod da provjeri tko ih se drži, a tko ne. Jedni ih se pridržavaju (garniture a i b), drugi ih prezru. Kralj na to ipak nagrađuje – izaslanike (c).

Ova parabola započinje kao priča s jednostrukim grananjem fabularnih linija u dva smjera, no u obje fabularne linije nedostaje treći događaj. On, doduše, postoji, ali se odnosi na treću garnituru likova, tako da usprkos trima fazama radnje nemamo zaokruženu priču.

Lik koji se dovodi u situaciju u kojoj mora izabrati, odlučiti se za jednu od ponuđenih opcija obično je kolektivni lik, narod, vojska, sluge. Iznimka je prva parabola, *De fide Christiana / O kršćanskoj vjeri*, ona o čovjeku koji je za put pitao tri djevojke, Istinu, Sumnju i Laž, ima samo jedan lik pred koji se stavlja izbor, pa se od tri moguća ponuđena smjera buduće radnje može ostvariti samo jedan.

3.

Struktura Marulićevih parabola uglavnom proizlazi iz strukture vjerske istine, odnosno vjerske zapovijedi koju treba ocrtati. Drugi dio parabole, tzv. »stvarna« polovica primarna je, a priča, »slikovni« dio, sekundarna. »Stvarna« polovica, čiji je temelj vjerska poruka, nije narativne prirode,¹¹ nego amplifikaciju svoje temeljne

¹¹ Usprkos tome, neke parabole, kao 46. i 48. u svojem drugom dijelu sadržavaju elemente pripovijedanja. Usp. navedeno izdanje, str. 374, 377.

misli postiže postupcima dokazivanja, argumentiranja, citiranja, zaključaka. Priča pak mora prenijeti apstraktnu vjersku poruku isključivo na razini pripovijedanja (a uz vrlo malo nepripovjednih postupaka¹²), kako bi se ostvarila temeljna namjera ovoga djela: približiti vjerske istine priprostome puku. Izlaz iz jednoobraznosti priča Marulić je našao u slobodi koja mu se pružala pri gradnji njihove događajne strukture.

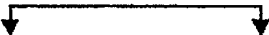
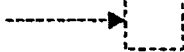

Neke od Marulićevih parabola sa strogog naratološkog gledišta neuspjeli su primjerci pripovjednoga teksta. Ali parabole nisu bile mišljene kao tekst koji će se svidjeti izvan svojeg vjeronaučnog konteksta. U njemu čak i priča koja u tehničkom smislu to i nije, kao i ona kojoj nedostaje treća događajna faza, često zaslužna za zaokruženost priče, svoju zaokruženost i puninu nalaze na metarazini, u nepripovjednom objašnjenju. Pripovjedaču je u tom smislu moguće oprostiti njegovu nesavršenost. Unatoč tome što se ne radi o remek-djelima pripovjedne minijature, događajna je struktura u parabolama, kako se pokazalo, iako tipizirana, prilično raznolika. U nekima se od parabola nazire svojevrsni »višak pripovijedanja«; broj događaja koji nisu nužni za odvijanje ili usmjeravanje radnje, opisi u nekim parabolama¹³ daleko prelaze opseg nužan za oslikavanje i objašnjenje neke vjerske istine ili njezine primjene u svakodnevnom životu. Sve ovo ukazuje na to da je Marulić mogao biti vješt prozni fabulator, takav čija je *delectatio fabulandi* mogla uroditi zamašnjim plodom nego što su *Parabola*e, mali pripovjedni fragmenti. No u vremenu u kojem je žanrovski zakon u književnom životu bio snažna prepreka za eksperimentiranje nižim književnim vrstama, Marulić (koji je ipak bio autor »visoke« književnosti) to vjerojatno nije mogao ostvariti. Moguće je pretpostaviti da nije osjetio poriv za »žanrovskim odmetništvo«, odmetništvom od hijerarhijskog sustava rodova, vrsta i pripadajućih im stilova, sustava koji će se raspasti tek tristotinjak godina poslije.

¹² Sveznajući se pripovjedač na nekoliko mjesta u tekstu gornjeg dijela parabole javlja vlastitim komentarom ili opaskom, odnosno metatekstualnim komentarom. Vidi D. N o - v a k o v i ć, *o.c.*, str. 318.

¹³ Poglavitito onim nenarativnima, »bez priče«, koje smo naveli pod I).

DODATAK:

LEGENDA SIMBOLA I ZNAKOVA
UPOTRIJEBLJENIH U GRAFIČKOM PRIKAZU

1	3a	DOGAĐAJ - JEZGRA
		VREMENSKA SUSLJEDNOST DOGAĐAJA
		KAUZALNA VEZA IZMEĐU DOGAĐAJA
		INVERZIJA PRVOTNOG DOGAĐAJA/STANJA STVARI
		MOGUĆA/NEOSTVARENA JEZGRA /SLJED DOGAĐAJA
		OBJAŠNENJE PRIČE NA VANDOGAĐAJNOJ RAZINI